

Nowa klasyfikacja budżetowa. Analiza zmian

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Reforma klasyfikacji budżetowej, której pełne wdrożenie nastąpi 1.1.2027 r., stanowi najdalej idącą zmianę systemową w obszarze rachunkowości budżetowej od czasu wejścia w życie ustawy o finansach publicznych z 2009 r. (FinPubU). Ustawa z 27.2.2026 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2026 r. poz. 426) wprowadziła gruntowną przebudowę przepisów dotyczących grup wydatków budżetu państwa (art. 124 FinPubU) oraz układu wydatków JST (art. 236 FinPubU), zmieniła upoważnienie do wydania rozporządzenia klasyfikacyjnego (art. 39 FinPubU) oraz wprowadziła nową podstawę prawną dla wytycznych Ministra Finansów dotyczących przypisywania paragrafów do kont księgowych (nowy art. 40a FinPubU). Wykonanie nowych upoważnień ustawowych stanowi rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 20.4.2026 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2026 r. poz. 585), które zastąpiło dotychczasowe z 2010 r.

Reforma została wdrożona w ramach Reformy Systemu Budżetowego (RSB), programu modernizacji finansów publicznych realizowanego na podstawie kamieni milowych A2G i A2aG Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Jej celem jest dostosowanie polskiego systemu klasyfikacji budżetowej do wymogów statystyki europejskiej, zwiększenie spójności prezentacji wydatków publicznych w układzie ekonomicznym oraz uproszczenie struktury klasyfikacyjnej w sposób eliminujący nawarstwione przez lata niespójności i dublowania paragrafów. Najistotniejszą zmianą koncepcyjną jest odejście od dotychczasowego 7-grupowego układu wydatków budżetu państwa na rzecz układu 5-grupowego, opartego na dwóch kryteriach ekonomicznych oraz charakterze bieżącym lub majątkowym wydatku. Reformę uzupełniają wyodrębnienie nowej grupy „Transferów majątkowe”, włączenie obsługi długu Skarbu Państwa do grupy wydatków bieżących oraz włączenie zasobów własnych Unii Europejskiej do grupy transferów bieżących, z towarzyszącym ujednoczeniem terminologii statystyk Unii Europejskiej. Równoległe nowelizacja ustawy o finansach publicznych z 27.2.2026 r. wprowadziła analogiczne zmiany w strukturze wydatków JST przez przebudowę art. 236 FinPubU, który doprecyzował zakres wydatków bieżących i majątkowych oraz wyodrębnił transfery majątkowe jako odrębną kategorię w planie wydatków majątkowych JST.

Nowe rozporządzenie w sprawie klasyfikacji budżetowej z 2026 r. przebudowało strukturę paragrafową klasyfikacji, wprowadziło nową numerację paragrafów oraz nowe oznaczenia funkcjonalne: D (paragraf dochodowy), W (paragraf wydatkowy) oraz DW (paragraf dochodowo-wydatkowy). Każdy paragraf wydatkowy został w załączniku Nr 2 do tego rozporządzenia przypisany do właściwej grupy wydatków budżetu państwa (art. 124 ust. 1 FinPubU) oraz do podgrupy wydatków JST (art. 236 FinPubU), co eliminuje dotychczasową konieczność dwustopniowego mapowania paragrafów na grupy i ułatwia kontrolę zgodności klasyfikacji z układem ustawowym. Konsolidacja paragrafów spowodowała redukcję ich liczby. Wiele dotychczasowych paragrafów zostało

połączonych, niektóre zostały rozdzielone na kilka nowych, a część została uchylona w całości. W warstwie działowo-rozdziałowej nowe rozporządzenie w sprawie klasyfikacji budżetowej zachowało dotychczasowy układ działów oraz wprowadziło kilka nowych rozdziałów oraz uchyliło część rozdziałów nieaktualnych. Z klasyfikacji usunięto symbole Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), których utrzymywanie w klasyfikacji budżetowej okazało się nieadekwatne do logiki grupowania zadań publicznych.

Struktura publikacji odzwierciedla logikę pracy osób zatrudnionych w jednostkach sektora finansów publicznych przygotowujących się do wdrożenia nowej klasyfikacji.

Rozdziały od I do II omawiają zmiany systemowe wprowadzone w FinPubU, genezę reformy w ramach RSB, ścieżkę legislacyjną, nową strukturę grup wydatków budżetu państwa (art. 124 FinPubU) oraz nowy układ wydatków JST (art. 236 FinPubU). Rozdziały od IV do X omawiają szczegółowo nową klasyfikację paragrafową wprowadzoną przez nowe rozporządzenie z 2026 r., zasady budowy i numeracji paragrafów, pełne klucze konwersji paragrafów dochodowych i wydatkowych, analizę poszczególnych bloków tematycznych paragrafów, zmiany w klasyfikacji działów i rozdziałów oraz strukturę załączników do nowego rozporządzenia. Rozdział X ma charakter operacyjny i omawia przepisy przejściowe, skrócone terminy planistyczne, zasady dostosowania systemów informatyczno-księgowych, charakter prawny wytycznych Ministra Finansów wydawanych na podstawie nowego art. 40a FinPubU oraz wpływ reformy na sprawozdawczość budżetową.

Publikację zamykają rozdziały XI (zbiór pytań i odpowiedzi) oraz XII (zawierający treść rozporządzenia w sprawie klasyfikacji budżetowej). Rozdział XI to obszerny zbiór pytań i odpowiedzi merytorycznych pogrupowanych według obszarów problemowych, z jakimi praktycy rachunkowości budżetowej spotykają się w codziennej pracy z nową klasyfikacją. Materiał ten obejmuje między innymi:

- 1) zasady ogólne, klucze przejścia, podstawę prawną i harmonogram wdrożenia;
- 2) rozgraniczenie wydatków majątkowych i bieżących oraz zasady prowadzenia konta 013 w kontekście polityki rachunkowości jednostki;
- 3) problematykę bilansu otwarcia, przejścia na nowy rok budżetowy i obsługi faktur na styku dwóch klasyfikacji;
- 4) klasyfikację kar, odsutek, zwrotów i dochodów publicznoprawnych;
- 5) rozliczenia z tytułu najmu, mediów, opłat komunalnych i kaucji zwrotnych;
- 6) specyfikę wydatków oświatowych, w tym ujęcia programów ERASMUS+, zbiorów bibliotecznych i podręczników;
- 7) klasyfikację świadczeń z obszaru pomocy społecznej, OPS i CUS oraz pieczy zastępczej;
- 8) zasady ewidencji delegacji służbowych, drobnych wydatków reprezentacyjnych i innych wydatków okolicznościowych;
- 9) klasyfikację wydatków z zakresu ZFŚS, BHP, refundacji okularów korekcyjnych oraz świadczeń pracowniczych dla różnych kategorii pracowników, w tym korpusu służby cywilnej;
- 10) problematykę subskrypcji oprogramowania, usług informatycznych i zakupów mieszanych;
- 11) klasyfikację transferów na rzecz stowarzyszeń, dotacji celowych i zasady konstrukcji załącznika z zadań inwestycyjnych.

Każda odpowiedź uwzględnia zmiany wprowadzone przez nowelizację ustawy o finansach publicznych z 2026 r. oraz regulacje nowego rozporządzenia w sprawie klasyfikacji budżetowej, z przedstawieniem objaśnień paragrafów zawartych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia oraz praktycznych konsekwencji ewidencyjnych i sprawozdawczych. Tam, gdzie określone zagadnienie nie zostało jednoznacznie rozstrzygnięte w treści przepisów, autor wskazuje rekomendowany sposób klasyfikacji oraz źródła interpretacyjne, do których jednostka może sięgnąć w celu rozstrzygnięcia wątpliwości.

Wartość edukacyjną publikacji polega na usystematyzowaniu ww. zmian i ich osadzeniu w szerszym kontekście systemu finansów publicznych, wartość operacyjną zaś na dostarczeniu konkretnych narzędzi wdrożeniowych: tabel konwersji paragrafów, analitycznych schematów porównawczych, listy kontrolnej oraz odpowiedzi na pytania merytoryczne, z którymi praktycy najczęściej spotykają się w procesie przygotowania do reformy.

Niniejsza publikacja jest adresowana do głównych księgowych i pracowników służb finansowo-księgowych państwowych jednostek budżetowych, jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych, do pracowników centrów usług wspólnych obsługujących jednostki sektora finansów publicznych, do kontrolerów regionalnych izb obrachunkowych i Najwyższej Izby Kontroli, do audytorów wewnętrznych jednostek sektora finansów publicznych oraz do kierowników jednostek odpowiedzialnych za wdrożenie nowej klasyfikacji w swoich organizacjach. Książka jest skierowana do osób doświadczonych, znających dotychczasowe ramy rachunkowości budżetowej i potrzebujących usystematyzowania wyżej wspomnianych zmian oraz uzyskania praktycznych wskazówek wdrożeniowych.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl